करोत्। तत्र दृष्टान्तः, 'विसखा इव' यथा जलमध्ये विसानि खनितुं प्रवृत्तः पुरुष आयासमन्तरेणैवोन्मूलयति, एवमत्राप्यूर्म्मिस्पर्शमात्रेण पर्व्वतमूलानि विशीर्णानि भवन्ति। कीदृशैरूर्म्मिभिः, 'शुभ्रेभिः' प्रवलैः, 'तविषेभिः' अतिस्थूलैः, वयन्तु 'सरस्वतीं','धीतिभिः' ध्यानविशेषैः, 'आविवासेम' सर्व्वत आच्छादयामः। किमर्थं, 'अवसे' रक्षणार्थम्। कीदृशीं सरस्वतीं, 'पारावदघ्नीं', 'अवदम्' अवरतीरं, 'पारं' परतीरञ्च स्ववेगेन हन्तीति 'पारावदघ्नी', तां। कीदृशीभिर्धीतिभिः, 'सुवृक्तिभिः' वृक्तिरन्यचिन्तावर्ज्जनं, सुष्ठु वृक्तिर्यासु ध्यानक्रियासु ताः सुवृक्तयः, ताभिः, अनन्यचित्तरहितैर्ध्यानविशेषैर्निरन्तरं ध्यायाम इत्यर्थः॥

अत्र विनियोगसङ्ग्रहः।

ते शुक्रेति वपायां स्यादाग्नेयामग्न इत्यथ।
इन्द्रमैन्द्र्यां तथावेधसं श्वेतायामुदीरितम्॥
आनो मेध्यां द्वितीयेऽस्मिन् सूक्तपञ्चकमीरितम्।

इति द्वितीयोऽनुवाकः।

अथ तृतीयोऽनुवाकः।

द्वितीये वशादीनां पशूनां सूक्तान्यभिहितानि। तृतीये सौम्यादीनां सूक्तान्युच्यन्ते। तत्राप्याग्नेयं कृष्णग्रीवमालभेत सौम्यं वभ्रुञ्योगामयावीत्येतस्य पशोः सूक्ते वपायाः पुरोऽनुवाक्या-